

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, str. Alecu Russo 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 28.12. 2023

Nr.ASER-62

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 alin.(1) lit. p) al Legii concurenței* nr. 183/2012, art. 2 și art. 10 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului nr.331/2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 33/2022 privind numirea în funcție a unui membru și președinte a Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 380/2023 privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 381/2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței și Hotărârii Parlamentului nr. 382/2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței,

în conformitate cu prevederile Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.1/2013, Regulamentului privind ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.10/2013,

analizând notificarea măsurii de sprijin acordată prin intermediul Schemei de Garantare a Portofoliului de Credit, gestionată de Fondul de Garantare a Creditelor, parvenită de la Instituția Publică ”Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului”, prin intermediul Sistemului informațional automatizat ”Registrul ajutoarelor de stat” cu nr. 00868 din data de 04.10.2023, materialele anexate și nota examinatorului

A CONSTATAT:

1. PROCEDURA DE NOTIFICARE

1. Instituția Publică ”Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului” (în continuare - IP ODA), în baza art. 8 din Legea nr. 139/2012 cu privire la

ajutorul de stat (în continuare – Legea cu privire la ajutorul de stat) și a Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1/2013, a notificat intenția de acordare a măsurii de sprijin sub formă de garanții de portofoliu pentru creditele acordate ÎMM, în cadrul Schemei de Garantare a Portofoliului de Credit, gestionată de Fondul de Garantare a Creditelor (în continuare -FGC).

2. Notificarea a fost depusă prin intermediul Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat" (numărul 00868) la data de 04.10.2023, fiind anexat formularul general de notificare a ajutorului de stat și formularul special de notificare privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii. Prin adresarea nr. ASER-04/300-1426 din 12.10.2023, Consiliul Concurenței a informat IP ODA privind faptul că informația prezentată este incompletă și urmează a fi completată corespunzător.
3. IP ODA a remis răspunsul prin intermediul Sistemului informațional automatizat "Registrul ajutoarelor de stat" la data de 09.11.2023 și prin scrisoarea nr. 1372-07/26 din 07.11.2023 (înregistrată la Consiliul Concurenței la data de 09.11.2023).
4. Notificarea a devenit efectivă la data de **09.11.2023**, fapt despre care a fost informată IP ODA prin scrisoarea nr. ASER-04/322-1608 din 22.11.2023.
5. Comunicatul privind examinarea notificării a fost plasat pe pagina oficială web a Consiliului Concurenței la data de 23.11.2023, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din Legea cu privire la ajutorul de stat, în vederea asigurării transparenței în procesul decizional.

2. BAZA LEGALĂ PENTRU ACORDAREA MĂSURII DE SPRIJIN

6. Baza legală pentru acordarea măsurii de sprijin constituie:

- Acordul de împrumut nr. 9423-MD semnat cu BIRD, ratificat de către Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 203/2022.
- Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.
- Hotărârea de Guvern nr. 709/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii.
- Manualul operațional privind garanțiile de portofoliu, aprobat de către Consiliul IP ODA prin Procesul-verbal nr. 4 din 13.06.2023.

3. BENEFICIARIII MĂSURILOR DE SPRIJIN

7. În conformitate cu art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă,

angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.

8. Beneficiarii măsurii de sprijin, oferită în cadrul Schemei de Garantare a Portofoliului de Credit (în continuare - Schema de garantare), pot fi întreprinderile micro, mici și mijlocii, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare. Întreprinderile trebuie să îndeplinească cumulativ condițiile stabilite la art. 4 a Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.
9. Beneficiarii măsurii de sprijin notificate urmează a fi selectați în conformitate cu criteriile de eligibilitate stabilite în (în continuare – Acord de garantare). În portofoliu de credite garantate vor putea fi incluse numai creditele, care la momentul încheierii contractelor respective de credit, beneficiarii vor îndeplini cerințele stabilite în Acordul de garantare, precum și următoarele condiții:
 - 1) solicitantul este întreprindere mică sau mijlocie definită conform art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
 - 2) solicitantul are capacitate de plată, este considerat viabil pentru creditare în conformitate cu politicile interne a Creditorului, fiind luate în calcul cerințele de evaluare a Solicitanților în conformitate cu Acordul de garantare;
 - 3) creditorul a identificat beneficiarii efectivi a solicitantului;
 - 4) solicitantul nu a înregistrat restanțe la plata creditelor mai mari de treizeci de zile consecutive în ultimul an și mai mari de nouăzeci de zile consecutive în ultimii trei ani;
 - 5) solicitantul confirmă lipsa oricăror plăți restante la bugetul de stat;
 - 6) solicitantul nu desfășoară activități ilegale în cadrul afacerii sale;
 - 7) solicitantul nu are beneficiari efectivi înregistrați și/sau rezidenți ai jurisdicțiilor care nu implementează standardele internaționale de transparență stabilite conform actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, precum și ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, precum și nu sunt incluși în nici o listă de sancțiuni financiare;
 - 8) solicitantul nu desfășoară activități sau destinația utilizării mijloacelor creditare se referă la activitățile neeligibile specificate în Acordul de Garantare;
 - 9) solicitantul nu va fi o „companie în dificultate” (Regulamentul Comisiei UE C (2014) 3292/3 din 21 mai 2014).
10. Beneficiarii și domeniile de activitate neeligibile în cadrul Schemei de garantare sunt:
 - 1) Întreprinderile prevăzute la art. 12 alin. (3) din Legea nr. 179/2016 cu

privire la întreprinderile mici și mijlocii, indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică, și anume:

- a) întreprinderile care dețin o poziție dominantă pe piață, fapt constatat de autoritatea competentă;
- b) întreprinderile în al căror capital social cota membrului fondator care nu este întreprindere micro, mică și mijlocie depășește 25%, cu excepția organizațiilor necomerciale;
- c) întreprinderile importatoare de mărfuri supuse accizului;
- d) companiile fiduciare și companiile de asigurare;
- e) organismele de plasament colectiv;
- f) băncile;
- g) organizațiile de creditare nebanară, asociațiile de economii și împrumut;
- h) lombardurile și unitățile de schimb valutar, altele decât băncile;
- i) întreprinderile din domeniul jocurilor de noroc;
- j) fondurile de pensii facultative;
- k) întreprinderile la care controlul de stat a evidențiat repetat aceleași încălcări ale legislației.

2) „Companiile în dificultate” (Regulamentul Comisiei UE C (2014) 3292/3 din 21 mai 2014).

3) Întreprinderi a căror credite vor fi utilizate pentru activități de investiții speculative și tranzacții imobiliare speculative.

4) Creditele acordate pentru finanțarea proiectelor de construcții a imobilelor locative, darea în chirie a spațiilor proprii, acoperirea sau acordarea împrumuturilor persoanelor fizice și juridice, finanțarea tranzacțiilor de achiziții a companiilor sau pentru procurarea autoturismelor destinate transportului de persoane, cu excepția întreprinderilor care activează în domeniul transportului cu taxiuri, retrofinanțarea investițiilor.

5) Creditele destinate proiectelor care sunt specificate în lista de excludere a IFC/BM, activităților cu risc sporit de impact asupra mediului și a drepturilor omului.

11. Conform estimărilor IP ODA, numărul total al beneficiarilor măsurii de sprijin examinate va constitui aproximativ 900 de întreprinderi.

12. Ținând cont de cele expuse mai sus, se constată faptul că beneficiarii măsurii de sprijin, notificate de către IP ODA, sunt beneficiari în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

4. DESCRIEREA MĂSURII DE SPRIJIN NOTIFICATE

4.1. Implementarea măsurii de sprijin notificate

13. IP ODA, prin intermediul FGC, urmează să acorde garanții de portofoliu intermediarilor financiari parteneri (Creditori) pentru creditele acordate IMM. Garanțiile de portofoliu vor fi emise atât pentru creditele investiționale, cât și pentru creditele destinate suplinirii capitalului de lucru.
14. FGC este creat în cadrul IP ODA, cu statut de subdiviziune internă autonomă, fără personalitate juridică și este gestionat în conformitate cu documentele interne ale garantului (pct. 4 la Regulamentul cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 709/2022).
15. Creditele trebuie să corespundă criteriilor și condițiilor de eligibilitate stabilite în Schema de garantare și Acordul de garantare.
16. Potrivit Acordului de împrumut (nr. 9423-MD) semnat cu BIRD la data de 07.07.2022, ratificat de către Parlament prin Legea nr. 203/2022, instituție financiară participantă este banca comercială selectată de către IP ODA în conformitate cu criteriile stabilite în Manualul de operațiuni al FGC.
17. Creditorii eligibili (băncile), pentru aplicare la Schema de garantare, trebuie să întrunească următoarele criterii:
 - a) să dețină licență valabilă pentru activitatea de acordare de credite, eliberată de Banca Națională a Moldovei;
 - b) să nu fie în proces de lichidare sau să nu fie supus procedurii de rezoluție, precum și să nu fie supus de către autoritatea de supraveghere unor măsuri care se referă la interzicerea acordării creditelor;
 - c) să respecte condițiile Schemei de garantare, plafoanele de garantare, prevederile Hotărârii Guvernului nr. 709/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii (în continuare - Hotărârea Guvernului nr. 709/2022), manualele operaționale, instrucțiunile, precum și alte documente aprobate de garant privind garanțiile financiare.
 - d) banca care intenționează să devină Creditor depune la FGC o cerere, la care anexează o declarație privind întrunirea și angajamentul de respectare a condițiilor de eligibilitate prevăzute la pct. 15 din Hotărârea Guvernului nr. 709/2022, precum și documentele și informațiile ce demonstrează întrunirea condițiilor de la pct. 15 subpct. 1) și 3), după caz. Cererile de aplicare depuse de către bănci vor fi calificate ca preselectate, iar FGC va aproba

plafoanele maxime pentru bănci în corespundere cu metodologia de evaluare.

18. Băncile partenere (Creditorii) vor fi selectate doar după procedura de due-dilligence efectuată de IP ODA, care va include evaluarea financiară a băncilor aplicante (calitatea activelor, lichiditatea, capitalul, veniturile etc.), conformitatea cu ratele de capital reglementate de BNM și condițiile de prudențialitate, evaluarea managementului riscului, precum și a controlului și auditului intern în cadrul băncii (conform Manualului Operațional). După acceptare ca Creditori eligibili, băncile vor putea beneficia de partajarea riscurilor de creditare, prin care banca își va asuma un risc de credit de cel puțin 20% din fiecare credit acordat, iar FGC își va asuma un risc de creditare de cel mult 80%.

19. FGC va emite următoarele tipuri de garanții de portofoliu:

- 1) *garanții de portofoliu plafonate* – FGC este obligat să-și onoreze toate angajamentele de plată solicitate de Creditor privind executarea garanțiilor, până la atingerea valorii maxime a plafonului de garantare aferent portofoliului de credite garantat;
- 2) *garanții de portofoliu neplafonate* - FGC este obligat să-și onoreze în totalitate angajamentele de plată solicitate de Creditor privind executarea garanțiilor, fără stabilirea unei rate maxime a plafonului de garantare pentru portofoliul de credite garantat, în limita cotei de garantare.

20. În funcție de tipul garanției și de rata de acoperire cu gaj, portofoliile de garantare sunt structurate, astfel: 1) *portofoliu asigurat plafonat*; 2) *portofoliu asigurat neplafonat*; 3) *portofoliu neasigurat plafonat*; 4) *portofoliu neasigurat neplafonat*.

21. Valoarea maximă a creditului pe portofolii este prezentată în tabelul 1.

Tabelul 1. Valoarea maximă a creditului

	Portofoliu asigurat	Portofoliu neasigurat
Moneda națională	5 mil. lei	2 mil. lei
Valuta străină	250 000 euro	100 000 euro
	250 000 dolari	100 000 dolari
	dar nu mai mult de 5 mil. lei	dar nu mai mult de 2 mil. lei

Sursa: Schema de garantare, anexă la notificarea nr. 00868

22. În conformitate cu Schema de garantare, în cadrul **portofoliului plafonat** primele pierderi aferente creditelor neperformante vor fi acoperite de către FGC, în limita cotei de garantare pentru fiecare credit în parte, până la atingerea nivelului de 20% din portofoliu, aplicând formula pentru valoarea maximă plafonului de garantare. Celelalte pierderi și riscul de neperformanță a portofoliului de credit format, este asumat de către Creditor. Dat fiind faptul că

cota de garantare constituie cel mult 80% pentru fiecare credit în parte, banca își va păstra riscul de credit de cel puțin 20% din soldul fiecărui credit.

23.În cadrul **portofoliului neplafonat**, partajarea riscului de credit între Creditor și FGC este realizat după principiul *pari passu* pentru toată valoarea portofoliului de credite, fiecare credit în parte fiind garantat în cotă de 50%.

24.În dependență de tipul garanției este stabilit un comision de garantare aferent portofoliului de garantate, care va fi transferat către IP ODA de către bănci la sfârșitul fiecărei luni.

Tabelul 2. Cota comisionului de garantare, % din soldul portofoliului de credite garantat

<u>Portofoliu</u>	<u>Asigurat</u>	<u>Neasigurat</u>
<u>Plafonat</u>	0.5% anual	1% anual
<u>Neplafonat</u>	1% anual	1.5% anual

Sursa: Formularul general de notificare a ajutorului de stat

4.2. Bugetul și durata măsurii de sprijin notificate

25.Perioada implementării măsurii de sprijin notificate este perioada 2023-2028.

26.Bugetul estimativ al măsurii de sprijin notificate este de 3.6 mil. lei.

4.3. Monitorizarea implementării măsurii de sprijin

27.IP ODA, în baza rapoartelor lunare transmise de către Creditor, va monitoriza de la distanță, precum și la fața locului, realizarea angajamentelor Creditorului conform Acordului de Garantare, în cadrul Schemei de garantare.

28.Sfera de aplicare a monitorizării va cuprinde verificarea nivelului de conformitate a Creditorului cu procedurile și manualele interne și cu Acordul de Garantare. Examinării se vor supune, de asemenea, deciziile de aprobare și alte documente legate de aprobarea și monitorizarea creditelor incluse în portofoliu.

29.FGC va efectua verificarea eligibilității creditelor și a ÎMM, va examina includerea în contractele debitorilor a clauzelor de vizibilitate și audit, așa cum este stipulat în Acordul de Garantare.

30.Creditele care nu vor îndeplini criteriile de eligibilitate (identificate în timpul monitorizării la distanță/la fața locului sau pe baza notificării din partea Creditorului) vor fi excluse din portofoliu pe baza propunerii specialistului responsabil de monitorizare și aprobate de către conducerea FGC.

5. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

31.Prin Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014 (în continuare –

Acordul de Asociere), Republica Moldova și-a asumat angajamentul evaluării ajutoarelor de stat pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.

32. Pentru a constitui ajutor de stat conform art.3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, măsura de sprijin trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;
- b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;
- c) este acordată în mod selectiv;
- d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă

33. Acordarea unui avantaj direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și imputabilitatea unei astfel de măsuri în sarcina statului sunt două condiții separate și cumulative pentru existența ajutorului de stat¹.

Imputabilitatea statului

34. Atunci când o autoritate publică acordă un avantaj unui beneficiar, măsura este prin definiție imputabilă statului, chiar dacă autoritatea în cauză beneficiază de autonomie juridică față de alte autorități publice².

35. Garanțiile de portofoliu de credite urmează a fi acordate în baza Hotărârii Guvernului nr. 709/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, la implementarea căreia statul are putere discreționară pentru a adopta sau stabili caracteristicile ei concrete. Prin urmare, măsura de sprijin examinată se consideră imputabilă statului

Transferul de resurse de stat

36. Numai avantajele acordate direct sau indirect din resurse de stat pot constitui ajutor de stat. Resursele de stat includ toate resursele din sectorul public.

37. Potrivit informației prezentate de către IP ODA, Schema de garantare este finanțată în baza Acordului de împrumut (nr. 9423-MD) semnat cu BIRD la

¹ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pct. 38.

² Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pct. 39.

data de 07.07.2022, ratificat de către Parlament prin Legea nr.203/2022, pentru realizarea Proiectului de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii, componenta 2 "Acces la finanțare". Potrivit Acordului, în vederea lansării a noului mecanism de garantare a portofoliului de credite, sunt preconizate 2 tranșe de finanțare în valoare de 9 500 000 Euro și 4 300 000 Euro cu destinația capitalizării FGC. Cu aplicarea unui levier de maxim 5, valoarea totală a capacității de garantare reieșind din finanțarea disponibilă la momentul lansării constituie 939 milioane lei.

38. Transferul resurselor de stat poate lua multe forme, cum ar fi subvențiile directe, împrumuturile, garanțiile, investițiile directe în capitalul întreprinderilor și prestațiile în natură. Crearea unui risc concret de a impune o sarcină suplimentară pentru stat în viitor, printr-o garanție sau o ofertă contractuală, este suficientă în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE³.
39. În mod normal, suportarea unui astfel de risc de către stat ar trebui să fie compensată printr-un comision corespunzător. Atunci când statul renunță în totalitate sau parțial la acest comision, rezultatul este atât un beneficiu pentru întreprindere cât și o pierdere din resursele statului.
40. Prin implementarea garanțiilor de portofoliu de credite, IP ODA își asumă o parte din riscul asociat unui portofoliu de credite. Întru compensarea riscului dat, IP ODA urmează să încaseze un comision minim de garantare stabilit în Manualul operațional al FGC privind garanțiile de portofoliu. Or, Consiliul IP ODA poate decide privind renunțarea la stabilirea comisionului de garantare, în dependență de prioritățile politicii publice, însă numai după o analiză a sustenabilității financiare a activității FGC (pct. 4.7. din Manualul operațional).
41. Potrivit informației prezentate de către IP ODA, valoarea comisionului de piață anual calculat de către instituție, reieșind din costurile directe și indirecte suportate de IP ODA pentru gestiunea FGC, este parțial compensat de comisionul mediu de garantare ce urmează a fi perceput în conformitate cu Schema de garantare. Prin urmare, măsura de sprijin implică un transfer de resurse.
42. Luând în considerare că cele două condiții sus menționate sunt îndeplinite cumulativ, se constată că aceste măsuri sunt acordate din resurse de stat.

b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață

43. Un avantaj este orice beneficiu economic pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției

³ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pct. 51.

statului. Ori de câte ori situația financiară a unei întreprinderi este îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului în condiții care diferă de condițiile normale de piață, există un avantaj. Noțiunea de avantaj include toate situațiile în care întreprinderile sunt scutite de costurile inerente activităților lor economice⁴.

44. Potrivit constatărilor din Hotărârea Curții de Justiție din 03.04.2014, Franța/Comisia, cazul C-559/12, o persoană creditată care a luat un împrumut garantat de autoritățile publice ale unui stat membru obține în mod normal un avantaj, în măsura în care costul financiar pe care îl suportă este inferior celui pe care l-ar fi suportat dacă urma să obțină aceeași finanțare și aceeași garanție la prețul pieței.
45. În conformitate cu Schema de garantare, la emiterea garanțiilor de portofoliu pentru credite, întreprinderile ar putea beneficia de reducerea cerințelor de gaj sau reducerea ratei dobânzii sau a comisioanelor percepute în mod obișnuit de la IMM de către Creditori. Mecanismul de transfer al beneficiului va fi transpus în Acordul de garantare semnat cu Creditorul.
46. Astfel, prin emiterea garanțiilor pentru portofoliul de credite contractate de IMM, beneficiarii pot avea acces la credite a căror cost total poate fi mai mic decât suma totală necesară acoperirii riscului de credit, pe care banca de regulă o percepe în vederea acoperirii riscului, în cazul lipsei unei garanții.
47. Avantajul economic conferit beneficiarilor va constitui diferența dintre comisioanele de garantare ce ar trebui plătite în condițiile pieței și comisioanele de plată prevăzute în schema de garantare și, după caz, diferența dintre rata dobânzii de piață pe care beneficiarul ar fi suportat-o în absența garanției și rata dobânzii obținută în temeiul garanției.
48. Prin urmare, se constată îndeplinirea condiției – conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață.

c) este acordată în mod selectiv

49. Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a normelor cu privire la ajutorul de stat, o măsură de sprijin trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri”. Prin urmare, nu toate măsurile care favorizează operatorii economici se încadrează în noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau categorii de întreprinderi sau anumitor sectoare economice⁵.

⁴ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pct. 66-68.

⁵ Comunicare a Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, pct. 117.

50. Măsura de sprijin analizată este orientată spre IMM, care trebuie să corespundă criteriilor stipulate în art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.

51. Prin urmare, măsura de sprijin este selectivă.

d) denaturează sau riscă să denatureze concurența

52. Se consideră că o măsură de stat denaturează sau amenință să denatureze concurența în cazul în care, aceasta este susceptibilă să amelioreze poziția concurențială a beneficiarului în comparație cu celelalte întreprinderi cu care acesta concurează. În practică Uniunii Europene, se consideră în general că există o denaturare a concurenței în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratat, atunci când statul acordă un avantaj financiar unei întreprinderi într-un sector liberalizat în care există sau ar putea exista concurența.

53. De măsurile de sprijin analizate pot beneficia doar IMM, care activează în diferite sectoare ale economiei naționale. Totodată, pe aceeași piață pe care activează IMM pot activa și întreprinderile mari, care nu sunt eligibili pentru măsura în cauză. Prin urmare, se constată că măsura de sprijin examinată riscă să distorsioneze concurența.

54. Ținând cont de faptul că s-au îndeplinit cumulativ condițiile ajutorului de stat prevăzute la art. 3 din Legea cu privire la ajutor de stat, se constată că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat.

6. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTORULUI DE STAT

55. Ajutorul de stat acordat IMM poate fi considerat compatibil cu mediul concurențial normal, în conformitate cu art.5 alin.(1) lit. c) din Legea cu privire la ajutorul de stat, dacă acest ajutor de stat respectă prevederile Regulamentului privind ajutorul de stat acordat IMM, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr.10/2013.

56. Potrivit pct. 15 din Regulamentul privind ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 10/2013), pentru promovarea investițiilor în IMM cu ritm de creștere ridicat, care nu au acces suficient la piețele de capital, *sunt admise ajutoare de stat pentru fonduri de investiții sau companii investiționale și IMM în care s-a investit.*

57. Totodată, în conformitate cu pct. 25 din Regulamentul privind ajutorul de stat acordat întreprinderilor mici și mijlocii (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 10/2013), măsurile de ajutor de stat acordat IMM care nu satisfac criteriile de compatibilitate prevăzute de prezentul regulament, se evaluează în conformitate cu prevederile Secțiunii 11 din Regulamentul privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu

privire la ajutorul de stat (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1/2013).

58. Evaluarea compatibilității ajutorului de stat prin analiza comparativă a efectelor negative asupra concurenței și efectelor pozitive ale ajutorului de stat, pornește de la contribuția acestuia la îndeplinirea unor obiective bine stabilite de interes public. La compararea acestor efecte se ține seama de impactul ajutorului asupra bunăstării sociale. Ajutorul de stat poate fi autorizat de către Consiliul Concurenței în cazul în care acesta contribuie la îndeplinirea unui obiectiv sau a mai multor obiective de interes public apreciată fie din punct de vedere al contribuției acestuia la creșterea eficienței, fie din punct de vedere al echității.
59. Potrivit art. 62 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr. 112/2014, părțile își dezvoltă și își consolidează cooperarea privind politica industrială și antreprenorială, îmbunătățind astfel mediul de afaceri pentru toți operatorii economici, dar cu un accent deosebit pe IMM. Cooperarea sporită ar trebui să îmbunătățească cadrul administrativ și de reglementare atât pentru întreprinderile din UE, cât și pentru cele din Republica Moldova care funcționează în UE și în Republica Moldova, și ar trebui să fie întemeiată pe politicile industriale și pe politicile privind IMM ale UE, ținând seama de principiile și de practicile recunoscute la nivel internațional în acest domeniu.
60. Măsura de sprijin acordată în cadrul Schemei de garantare are scopul sporirii accesului la finanțare, prin emiterea garanțiilor de portofoliu, pentru totalitatea creditelor acordate IMM din toate domeniile economiei.
61. Accesul limitat la finanțarea întreprinderilor din Republica Moldova, inclusiv a IMM, este determinat de mai multe cauze:
- 1) Numărul limitat de companii cu acces la credite - eficiența economică redusă a IMM (ROA, ROE), rata mare a întreprinderilor cu pierderi financiare, volatilitatea mare a pierderilor financiare înregistrate, abilități limitate de management financiar și planificare a business-ului, determină înregistrarea unei rate mari a refuzurilor pentru creditare în Republica Moldova.
 - 2) Solicitățile mari de acoperire cu gaj - solicitarea de gaj real sau alte garanții (colateral), rămâne a fi un impediment major în calea accesului la creditare. Conform sondajului Băncii Mondiale, solicitările de colateral din partea instituțiilor financiare variază între 135%-160% din valoarea creditului (reieșind din valoarea de gaj acceptată de Creditor).
 - 3) Ratele dobânzilor solicitate de către mediul bancar și nebancar sunt încă prea mari, capacitatea de plată redusă a IMM, ca efect a deficiențelor

economice ale întreprinderilor, rata creditelor neperformante mare, determină stabilirea unei marje bancare mai mari, în vederea acoperirii riscurilor asociate creditării.

- 4) Creșterea costurilor creditelor pe termen mediu și lung ca efect al lipsei resurselor de finanțare a creditelor (depozite) pe aceleași termene - Principala sursă de finanțare a creditelor sunt depozitele bancare. Conform informațiilor BNM, majoritatea depozitelor sunt atrase pe o perioadă de până la 12 luni. Pe de altă parte, pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare/investiționale sunt necesare resurse pe termen mediu și lung. Astfel, majoritatea resurselor atrase pe termen scurt (depozite) sunt utilizate pentru finanțarea creditelor de la 1 la 5 ani. Aceste disproporționalități sunt mai puțin riscante în perioadele cu stabilitate economică și politică, deoarece depozitele bancare se mențin în sistemul bancar și pot finanța continuu resursele. Pentru acoperirea acestor disproporționalități, pentru a genera resurse financiare suficiente pentru onorarea datoriilor pe depozitele pe termen scurt, băncile majorează costul resurselor creditare.

62. Prin implementarea Schemei de garantare se vor oferi mai multe oportunități atât mediului de afaceri, cât și instituțiilor financiare:

- 1) **Diversificarea riscului:** Oportunitatea majoră oferită de garanțiile de portofoliu a creditelor este că ajută instituțiile financiare să-și diversifice riscul.
- 2) **Acces sporit la finanțare:** Prin utilizarea garanțiilor de portofoliu a creditelor, băncile pot deveni mai dispuse să ofere credite către companiile nou-create, sau gestionate de tineri antreprenori, întrucât riscul asociat acestor credite se reduce. Optimizarea capitalului: Prin transferul riscului către Garant, băncile pot reduce necesarul de capital pe care trebuie să-l aibă în rezervă, pentru a face față pierderilor de credit. Acest lucru poate duce la o eficientizare a utilizării capitalului și poate oferi băncii mai multe oportunități de a crea noi produse de creditare și îmbunătățirea celor existente.
- 3) **Reducerea costurilor de creditare:** Avantajele unei garanții de portofoliu poate include și reducerea costurilor asociate creditării. Chiar dacă sunt percepute comisioane pentru portofoliile de credite garantate, costul total a creditului poate fi mai mic decât suma totală necesară acoperirii riscului de credit, pe care banca de regulă o percepe în vederea acoperirii riscului, în cazul lipse unui garanții. Inclusiv, costul comisionului de garantare, poate fi asumat integral de către Creditori, fără a transpune acest cost asupra debitorului, în vederea atragerii de noi clienți.

63. Totodată, beneficiarii măsurii de sprijin vor contribui cu cel puțin 10% fonduri proprii în cadrul proiectelor investiționale finanțate de băncile partenere.
64. Prin implementarea schemei de garantare, se planifică de a fi realizate următoarele obiective specifice:
- 1) Sporirea nivelului de accesibilitate a creditelor solicitate de ÎMM, fiind preconizate spre garantare credite în valoare de aproximativ 1.5 mlrd. lei.
 - 2) Susținerea companiilor gestionate/fondate de femei, astfel încât creditele acordate acestor companii să constituie cel puțin 30% din totalul portofoliului de credite garantat, la finele perioadei de includere.
 - 3) Susținerea proiectelor investiționale în economie, astfel încât creditele acordate ÎMM pe termen mediu și lung (> 24 luni), să constituie cel puțin 60% din portofoliul de credite garantat.
65. În urma evaluării măsurii de sprijin notificate prin prisma prevederilor Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1/2013) și a Regulamentului privind ajutorul de stat acordat ÎMM (aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 10/2013), se constată că aceasta poate fi considerată compatibilă cu un mediu concurențial normal cu condiția respectării continue de către furnizor a cerințelor prevăzute în domeniul ajutorului de stat.
66. Valoarea ajutorului de stat acordat de facto, prin intermediul prezentei scheme, va fi stabilită în urma raportării acestuia, în modul stabilit de alin. (3) art. 19 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.
67. Urmare a plasării pe pagina web a Consiliului Concurenței a comunicatului privind examinarea notificării nu au parvenit obiecții și propuneri.

Reieșind din constatările expuse, ținând cont de prevederile legislației Republicii Moldova, în temeiul art. 41 alin.(1) lit. p) din Legea concurenței* nr. 183/2012 și art. 10 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. Măsura de sprijin notificată de către Instituția Publică ”Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului”, sub formă de garanții de portofoliu pentru creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii, în cadrul Schemei de Garantare a Portofoliului de Credit, gestionată de Fondul de Garantare a Creditelor, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat.

2. A autoriza schema de ajutor de stat ce urmează a fi acordat întreprinderilor mici și mijlocii în cadrul Schemei de Garantare a Portofoliului de Credit, gestionată de Fondul de Garantare a Creditelor.
3. Instituția Publică ”Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului” va transmite anual Consiliului Concurenței informații privind ajutorul de stat care face obiectul prezentei decizii, în vederea actualizării Registrului ajutoarelor de stat, conform art.19 din Legea nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat.
4. Decizia intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Instituției Publice ”Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului”.
5. Partea dispozitivă a deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Alexei GHERȚESCU
Președinte